

Eco
University

ยุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555-2569)

 : www.mju.ac.th : Maejo University

พระโอวาท
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้
ประจำปีการศึกษา 2554-2555
ณ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่
วันอังคารที่ 19 กุมภาพันธ์ 2556

“เนื่องจากเกษตรอินทรีย์ เป็นระบบการผลิตที่พยายามลดการใช้สารเคมี หรือหากมีความจำเป็น ก็ต้องใช้อย่างถูกต้อง เพื่อไม่ให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภคและเกิดผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์ต่อสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ได้รับการยอมรับมาช้านานว่าเป็นสถาบันการศึกษา ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเกษตร จึงเชื่อได้ว่าบัณฑิตที่จบจากสถาบันแห่งนี้ จะมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี ขอให้ทุกคนช่วยกันส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้อง ในเรื่องการทำเกษตรอินทรีย์ให้แก่เกษตรกรและสังคมในวงกว้าง เพื่อให้เกษตรกรรวมกันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนา ก้าวหน้าไปอย่างยั่งยืน เป็นผลดีแก่เกษตรกรไทย แก่สิ่งแวดล้อม และแก่ประเทศชาติโดยรวมต่อไป”

ศาสตราจารย์นายเกษมมหาวิทยาลัย

ดร.อานวย ยศสุบ

ศาสตราจารย์อริการบตี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร ยศราช

ปัจจุบันโลกมีพัฒนาการและความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะช่วง อีก 15 ปีข้างหน้า มีหลายปัจจัยที่เป็นประเด็นท้าทาย

ให้มหาวิทยาลัยต้องมีการปรับตัวและรับมือต่อสถานการณ์ ทั้งที่เป็นผลกระทบที่เกิดจากปัจจัยภายนอก เช่น ผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ วิกฤตการณ์ด้านพลังงาน และความวิตกกังวลด้านความมั่นคงทางอาหาร ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัจจัยภายในประเทศ เช่น ความต้องการก้าวสู่ระบบเศรษฐกิจที่ใช้องค์ความรู้เป็นฐาน การให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่ก่อให้เกิดความยั่งยืน หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งการวางเป้าหมายให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านอาหาร (ครัวของโลก) ดังปรากฏในยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับประเทศ

ดังนั้น การนำพาประเทศให้สามารถก้าวผ่านวิกฤตความเปลี่ยนแปลง และมีศักยภาพในการแข่งขันกับนานาประเทศได้นั้น มหาวิทยาลัยแม่โจ้ในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงด้านการเกษตรมาอย่างช้านาน ทำหน้าที่ในการผลิตกำลังคน องค์ความรู้ และรับใช้สังคมมาตลอดระยะเวลาเกือบ 80 ปี ทำให้มหาวิทยาลัยจำต้องปรับกระบวนการทัศน์ และเตรียมความพร้อมไปสู่การเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เกษตรของชาติ และการก้าวสู่มหาวิทยาลัยชั้นนำด้านการเกษตรในระดับนานาชาติต่อไป

(ดร.อานวย ยศสุบ)
นายกสภามหาวิทยาลัยแม่โจ้
สิงหาคม 2556

การกำหนดทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยแม่โจ้ ระยะ 15 ปี พ.ศ. 2555-2569

(Roadmap MJU 2026) เกิดจากการสังเคราะห์ข้อมูลสองส่วนเข้าด้วยกัน ส่วนที่หนึ่งคือการศึกษาปัจจัยหรือแนวโน้มสภาวะการณ์ของโลก ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประเทศ และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของไทย ส่วนที่สองคือ ข้อมูลที่เกิดจากการระดมความคิดเห็นจากผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและวิพากษ์ร่วมกัน ซึ่งทั้งหมดได้เห็นพ้องร่วมกันว่ามหาวิทยาลัยควรพัฒนาไปในทิศทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อความยั่งยืนของประเทศชาติและโลก กอปรกับเห็นว่าเป็นแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับตัวตนและทิศทางการพัฒนาของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาการพัฒนาแบบตะวันออกที่เน้นการพัฒนาจิตใจและการสร้างความสุขมากกว่าการพัฒนาด้านวัตถุ รวมทั้งแนวทางการพัฒนาหลายประการ ซึ่งโดยสาระสำคัญแล้วล้วนแต่มุ่งไปในทิศทางอันก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน เหล่านี้เป็นที่มาของกรอบแนวคิดในการพัฒนามหาวิทยาลัยแม่โจ้ในระยะ 15 ปี

ในการกำหนดเป้าหมายของการพัฒนามหาวิทยาลัยในระยะ 15 ปี ได้มีการวางเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนา คือ การเป็น “มหาวิทยาลัยแห่งชีวิต” ซึ่งหมายความว่า เป็นมหาวิทยาลัยที่ให้ความสำคัญกับการสร้างชีวิตที่ดี ซึ่งหมายถึง ชีวิตของชาวแม่โจ้ทั้งบุคลากร นักศึกษา บัณฑิต และชุมชน ต้องเป็นชีวิตที่ยึดถือการเกษตรเป็นรากฐานของการพัฒนา ชีวิตที่เคารพและให้ความสำคัญกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชีวิตที่ผูกพันกับประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม ชีวิตในโลกแห่งความเป็นจริงที่ต้องก้าวทัน รู้ทันเทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลง รวมทั้งชีวิตที่ยึดถือความดีงามและธรรมภิบาลเป็นฐานราก เหล่านี้ อยู่ภายใต้แนวคิดการพัฒนาสู่การเป็น “แม่โจ้ : มหาวิทยาลัยแห่งชีวิต (Maejo : University of Life)” ที่ชาวแม่โจ้ควรยึดถือปฏิบัติร่วมกัน อันเป็นแนวทางให้เกิดสัมฤทธิ์ผลและขับเคลื่อนทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศในทุกพันธกิจต่อไป

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร ยศราช)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่โจ้
สิงหาคม 2556

คำนำ ➔

ด้วยมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้กำหนดทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัย (Roadmap) ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555-2569) โดยกระบวนการให้ได้มาซึ่งทิศทางการพัฒนานั้น เบื้องต้นมหาวิทยาลัยได้จัดเวทีต่างๆ เพื่อระดมความคิดเห็นก่อเกิดผลึกแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยอยู่หลายประการ แนวคิดประการแรก จากการศึกษา ดูงานของผู้บริหาร คือ Wisdom of Agriculture แนวคิดที่สองจากการอบรมผู้บริหาร ทำให้ได้กรอบทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัย Roadmap MJU 2026 มุ่งสู่การเป็น Organic University, Green University, Eco University ทั้งนี้สภามหาวิทยาลัยได้ให้ความเห็นชอบในหลักการตาม Roadmap ดังกล่าว กอปรกับมหาวิทยาลัยได้จัดให้มีช่องทางการระดมความคิดเห็นอย่างกว้างขวางและหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการสัมภาษณ์ มุมมองของผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง การรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากบุคลากรสายวิชาการ รวมทั้งบุคลากรสายสนับสนุน ทั้งนี้จากกล่าวได้ว่าแผนพัฒนามหาวิทยาลัยฉบับนี้ เป็นทิศทางที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย อันเป็นแรงผลักดันสำคัญต่อการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยตาม Roadmap ให้บรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริง

แผนพัฒนามหาวิทยาลัยแม่โจ้ ระยะ 15 ปี พ.ศ. 2555-พ.ศ. 2569 (MJU Roadmap 2026) ฉบับนี้ ได้รวบรวมรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง เช่น ประเด็นท้าทายของของมหาวิทยาลัย รายละเอียดของแผน เส้นทางยุทธศาสตร์การพัฒนามแม่โจ้ในการเป็นมหาวิทยาลัยแห่งชีวิต ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้คณะ สำนัก และหน่วยงานภายในสามารถใช้เป็นกรอบทิศทางการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และกิจกรรม โครงการให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของมหาวิทยาลัย อีกทั้งเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทิศทางการพัฒนาหรือ Roadmap ของมหาวิทยาลัยให้นักศึกษา บุคลากร ตลอดจนหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยต่อไป

CONTENTS สารบัญ

4 คำนำ

4 80 ปี แม่โจ้

4 ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ

4 อัตลักษณ์มหาวิทยาลัย

4 ค่านิยมหลักของมหาวิทยาลัย

4 รากเหง้าของความเป็นแม่โจ้

4 ประเด็นท้าทายของการพัฒนาแม่โจ้

4 ยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยแม่โจ้ ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555-2569)

4 เส้นทางยุทธศาสตร์การพัฒนามแม่โจ้สู่การเป็น “มหาวิทยาลัยแห่งชีวิต”

4 มหาวิทยาลัยเกษตรอินทรีย์ (Organic University)

4 มหาวิทยาลัยสีเขียว (Green University)

4 มหาวิทยาลัยเชิงนิเวศ (Eco. University)

4 กรอบทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัย ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555-2569)

MAEJO UNIVERSITY

80 ปี มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2477 ได้รับการจัดตั้งจากกระทรวงธรรมการเป็น โรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรมภาคเหนือ โดยเปิดรับนักเรียนจากผู้สำเร็จมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้าเรียนหลักสูตร 2 ปี ซึ่งมีคุณพระช่วงเกษตรศิลปการ (ขณะนั้นเป็นหัวหน้าสถานีทดลองกสิกรรมภาคพายัพ) ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่

พ.ศ. 2479 กระทรวงธรรมการได้จัดตั้ง “โรงเรียนมัธยมวิสามัญเกษตรกรรมภาคเหนือ” โดยใช้สถานที่ร่วมกับโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรมประจำภาคเหนือ โรงเรียนวิสามัญเกษตรกรรมที่ตั้งขึ้นใหม่ มีหลักสูตร 4 ปี โดยรับจากผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามัญ เมื่อเรียนจบแล้วกระทรวงธรรมการกำหนดให้มีวิทยฐานะเทียบเท่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

พ.ศ. 2481 กระทรวงธรรมการได้ยุบเลิกโรงเรียนมัธยมวิสามัญเกษตรกรรมภาคใต้ ที่คอหงส์ จังหวัดสงขลา โรงเรียนมัธยมวิสามัญเกษตรกรรมภาคกลาง บางกอกน้อย ธนบุรี และโรงเรียนมัธยมวิสามัญเกษตรกรรมภาคอีสานที่โนนวัด จังหวัดนครราชสีมา และโอนกิจการทั้งหมดของโรงเรียนเหล่านั้นมารวมกันที่มัธยมวิสามัญเกษตรกรรมภาคเหนือที่แม่โจ้เพียงแห่งเดียว

ในปีเดียวกันนี้ ได้โอนกิจการจากกระทรวงธรรมการ ไปอยู่ในความดูแลของกระทรวงเกษตรธิการ และเปลี่ยนเป็นวิทยาลัยเกษตรศาสตร์แม่โจ้ โดยรับผู้สำเร็จจากหลักสูตรมัธยมวิสามัญเกษตรกรรม เข้าศึกษาตามหลักสูตรอนุปริญญาด้านเกษตรศาสตร์ สหกรณ์และวนศาสตร์ เป็นเวลา 3 ปี

พ.ศ. 2482 กระทรวงเกษตรธิการ ได้จัดตั้งวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ขึ้นที่เกษตรกลาง บางเขน กรุงเทพฯ และที่แม่โจ้ให้เตรียมเป็นวิทยาลัยเกษตรศาสตร์หลักสูตรเวลาเรียน 2 ปี โดยรับจากผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เมื่อสำเร็จแล้วสามารถเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขนได้

พ.ศ. 2486 เปลี่ยนเป็น “โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” ทั้งนี้เพราะวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่บางเขน ได้รับการสถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปรัชญา

มุ่งมั่นพัฒนาบัณฑิตสู่ความเป็นผู้อุดมด้วยปัญญา อดทน สู้ทน เป็นผู้มีคุณธรรม และจริยธรรม เพื่อความเจริญรุ่งเรืองวัฒนาของสังคมไทยที่มีการเกษตรเป็นรากฐาน

วิสัยทัศน์

เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำที่มีความเป็นเลิศทางการเกษตรในระดับนานาชาติ

พันธกิจ

1. ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในวิชาการและวิชาชีพ โดยเฉพาะการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurs) ที่ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงโดยเน้นทางด้านการเกษตร วิทยาศาสตร์ประยุกต์ ภาษาต่างประเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ และสาขาวิชาที่สอดคล้องกับทิศทาง การพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชนท้องถิ่น และสังคมของประเทศ รวมทั้งการให้โอกาสทางการศึกษา
2. สร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรม และองค์ความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทางด้านการเกษตรและวิทยาศาสตร์ประยุกต์ เพื่อการเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่สังคม
3. สร้างและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เชิงบูรณาการด้านการเกษตร เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ค้นคว้า และรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ ที่เป็นศาสตร์ผสมผสานสอดคล้องกับวัฒนธรรมพื้นที่
4. ส่งเสริมการดำรงศิลปวัฒนธรรมด้านการเกษตร รวมทั้งวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนการรักษาระบบนิเวศของทรัพยากรธรรมชาติ
5. สร้างและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลและการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง

อัตลักษณ์ ของมหาวิทยาลัย

การพัฒนานักศึกษาให้เป็นนักปฏิบัติ ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา

เอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

เป็นมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางการเกษตร

สัญลักษณ์

ตรามหาวิทยาลัย
คือ พระพิรุณทรงนาค

ดอกไม้สัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

อินทนิล (Lagerstroemia microcap Wall) ดอกไม้สัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย สืบเนื่องมาจากเดือนมิถุนายน 2527 มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีอายุครบ 50 ปี คณะกรรมการศิษย์เก่าแม่โจ้ และคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย โดยนายจำนงค์ โพธิสาโร อธิบดีกรมป่าไม้สมัยนั้น อุปนายกสมาคมศิษย์เก่าแม่โจ้ เป็นประธานได้เสนอชื่อพรรณไม้ทนต่อสภาพแวดล้อมและเจริญเติบโต ในทุกภาคของประเทศไทย เป็นพันธุ์ไม้ที่ดี มีความหมายเกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรือง เป็นไม้ที่มีอายุยืนนาน ใบสีเขียวเข้ม ลักษณะใบเดี่ยว

ดอกสีม่วงชมพู มีฉาบนามว่าเป็น “ราชินีดอกไม้” (Queen's Flower) ฝักผลไม้ย้อมทั้งต้น มีสายพันธุ์อีกหลายชนิดในวงศ์เดียวกัน ดอกเป็นลักษณะ Queen's crape myrtle เช่น ตะแบก, เสลา และยี่หุ่ง เป็น Crape myrtle เหมือนกัน

คณะกรรมการได้ลงมติเลือกชื่อพรรณไม้ “อินทนิล” นี้ เป็นมงคลนามต่อมหาวิทยาลัย ซึ่งหมายถึง ความผูกพันกับมหาวิทยาลัย อินทนิลมีลักษณะของช่อดอก เกาะกันเป็นกลุ่มแน่น สีสวยสด เหมือนความรัก ความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน รวมทั้งความผูกพันที่มีต่อมหาวิทยาลัยยังมั่นคงยั่งยืนนาน แม้จะเดินทางไปประกอบอาชีพในพื้นที่ใดก็ตาม

อินทนิลหรือไม้วงศ์นี้เป็นไม้เศรษฐกิจ เนื้อแข็งปานกลางจนถึงแข็ง ใช้เป็นไม้ประดับให้ร่มเงา ดอกสีสวยสดงดงาม ทั้งเปลือก ต้น ใบ ใช้เป็นยาสมุนไพร ดั่งคุณค่าของบรรดาศิษย์เก่าแม่โจ้ ที่ได้สร้างประโยชน์ให้กับสังคม ประเทศชาติเป็นระยะเวลาอันยาวนานกว่า 80 ปี

อินทนิลเป็นสัญลักษณ์แม่โจ้	คงทน	นักแล
นกจากแกร่งกรำแดดฝน	ต่อสู้	
ปีกบินเช่นชาวชน	ลูกแม่	ใจนา
ทุกรุ่นร่วมกำลังกู้	ชื่อกองเกรียงไกร	
อินทนิลเติบโตอยู่ได้	ทุกทิศ	แหลมทอง
พันธุ์แพร่เหมือนนิรมิต	แม่โจ้	
ไพศาลเช่นปวงศิษย์	แยกย้าย	ยืนหยัด
ทุกถิ่นไทยรัฐโอ	อ่องสามัคคี	
อินทนิลผลิดอกช่อแน่น	รวมกัน	กลีบงาม
ใบช่อคลุมตลอดดพรรัช	ร่มรื่น	
ดุจดั่งโพธิ์ไทรอัน	ทรงอยู่	
ลูกแม่โจ้ยึดคริกครื่น	อยู่ยั่งยืนยง	

สีประจำมหาวิทยาลัย

ค่านิยมหลักของมหาวิทยาลัย

MAEJO UNIVERSITY CORE VALUES

Mindfulness

ทำงานด้วยจิตวิญญาณ

Aspiration

สืบสานปณิธานด้วยใจมั่น

Excellence

สานฝันสู่ความเป็นเลิศ

Justification

เชิดชูความยุติธรรม

Originality

ก้าวหน้าด้วยเกียรติภูมิ

- ★ **M (Mindfulness)** ทำงานด้วยจิตวิญญาณ คือ มีสติปัญญา รู้ตัวเสมอ เข้าใจผู้อื่น เพียบพร้อมด้วยจริยธรรม ยึดมั่นในคุณธรรม
- ★ **A (Aspiration)** สืบสานปณิธานด้วยใจมั่น คือ มุ่งผลสำเร็จของงาน มีความรับผิดชอบ ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ฝ่าฟันแต่สิ่งดี
- ★ **E (Excellence)** สานฝันสู่ความเป็นเลิศ คือ ฝึกฝน ความเชี่ยวชาญ มีวิริยะ อุตสาหะ สู้จนหนัก ยึดมั่นในคุณภาพ
- ★ **J (Justification)** เชิดชูความยุติธรรม คือ เสมอภาคเท่าเทียมกัน ยกย่อง ชื่นชมคนดี ชี้อัตถ์ ฉลาด อดทน มีส่วนร่วมพัฒนามหาวิทยาลัย
- ★ **O (Originality)** ก้าวหน้าด้วยเกียรติภูมิ คือ ตัดดิน สามัคคี มีวินัย สืบสานเรื่องราว เล่าขาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ใส่ใจชุมชน สังคมในพื้นที่

รากเหง้าของความเป็นแม่โจ้

จากการระดมความคิดเห็นของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ DNA หรือ รากเหง้าของความเป็นมหาวิทยาลัยแม่โจ้ สามารถสรุปได้ว่ามหาวิทยาลัยแม่โจ้มีความเป็นมาและพัฒนาการ ซึ่งกลายเป็นจุดเด่น และแสดงถึงความเป็นตัวตนของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ดังต่อไปนี้

1. ชำนาญการเกษตรในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน และเกษตรพื้นที่สูง

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นสถาบันที่มุ่งเน้นด้านการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เกษตรในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน และเกษตรที่สูง เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีต้นกำเนิดมาจากโรงเรียนกสิกรรม สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร จนกระทั่งเป็นมหาวิทยาลัยแม่โจ้ในปัจจุบัน อีกทั้งคณาจารย์และนักวิจัยของมหาวิทยาลัย ได้ร่วมสร้างองค์ความรู้ ตลอดจนผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านเกษตรในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนและเกษตรที่สูงจนเป็นที่ยอมรับของประเทศ

2. องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยแม่โจ้เป็นมหาวิทยาลัยท้องถิ่น ทำงานใกล้ชิดกับชุมชนมาเป็นเวลานาน ทำให้มีความเชี่ยวชาญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยเฉพาะภูมิปัญญาด้านการเกษตรล้านนา แม้ว่ามหาวิทยาลัยจะได้คิดค้นพัฒนาภูมิปัญญาด้านการเกษตรหลายอย่าง แต่ตระหนักในความสำคัญของการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้อย่างต่อเนื่อง

3. ทรัพยากรทางการเกษตร

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีพัฒนาการมาควบคู่กับความเจริญด้านการเกษตรของประเทศ มหาวิทยาลัยได้สร้างคุณภาพการด้านการเกษตรให้กับประเทศไว้หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการผลิตทรัพยากรทางการเกษตร การให้ความสำคัญกับการเกษตรตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ทั้งทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรการผลิต ทรัพยากรการแปรรูป และทรัพยากรการตลาด เป็นต้น

4. อัตลักษณ์และตัวตนของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นสถาบันการศึกษาที่รับใช้สังคมมาอย่างยาวนาน มีพัฒนาการมา กว่า 80 ปี ตลอดระยะเวลาของการเติบโต มหาวิทยาลัยแม่โจ้ได้สั่งสมวัฒนธรรมประเพณีที่งดงามไว้เป็นจำนวนมาก จนก่อให้เกิดเป็นอัตลักษณ์และตัวตนที่มีความชัดเจน ทั้งในมิติของการเป็นผู้นำด้านการเป็นนักปฏิบัติ ความอดทน สู้งาน และการเป็นที่พึ่งของชุมชน เหล่านี้เป็นต้น

5. ความเชี่ยวชาญของบุคลากร

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประกอบไปด้วย คณาจารย์ นักวิชาการ และนักวิจัยที่เป็นนักปฏิบัติ มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จนมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

6. ความหลากหลายขององค์ความรู้

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประกอบด้วยองค์ความรู้และการบูรณาการข้ามศาสตร์ที่มีความหลากหลาย ถึงแม้จะมีความเชี่ยวชาญด้านการเกษตรเป็นหลัก แต่ในขณะเดียวกันก็มีได้หลายที่จะ บูรณาการศาสตร์อื่นๆ ทั้งด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ สังเกตได้จากความหลากหลายของศาสตร์ในสาขาวิชาและคณะต่างๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย

7. วัฒนธรรมการเกษตรในพื้นที่ มิตรไมตรีจิต ความไวใจ ความอบอุ่น

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นที่พึ่งของชุมชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้เป็นชุมชนเกษตร ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรเป็นหลัก สอดคล้องกับความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย ทำให้มหาวิทยาลัยกลายเป็นสถาบันการศึกษาที่ใกล้ชิดและเป็นที่พักของชุมชน โดยเฉพาะชุมชนเกษตรมาเป็นเวลานาน จนทำให้นักศึกษาและบุคลากรของมหาวิทยาลัยเป็นที่ไว้น้ำใจเชื่อใจของเกษตรกร ทำให้ได้รับความร่วมมือ มิตรไมตรีจิต ความไวใจ และความอบอุ่นจากเกษตรกรเสมอมา

8. ความสามัคคี และความเหนียวแน่นของเครือข่ายศิษย์เก่า

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีประเพณีความสามัคคีที่เหนียวแน่น ศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยได้รับการยอมรับในด้านความรัก ความสามัคคี และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ตลอดจนมีความภาคภูมิใจในสถาบันตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ทำให้มหาวิทยาลัยได้รับการสนับสนุนจากศิษย์เก่าในการพัฒนามหาวิทยาลัยด้านต่างๆ ด้วยดีเสมอมา

ประเด็นท้าทายของการพัฒนาแม่โจ้

ปัจจุบันโลกมีพัฒนาการและความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะในช่วงอีก 15 ปีข้างหน้า มีหลายปัจจัยที่เป็นประเด็นท้าทาย ทำให้มหาวิทยาลัยต้องปรับตัวและรับมือต่อสถานการณ์ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยบวกที่เรียกว่า “โอกาส” หรือปัจจัยลบที่เรียกว่า “อุปสรรค” ดังนั้น ในการกำหนดทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัย จึงได้มีศึกษาข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประเด็นท้าทายและส่งผลกระทบต่อการจัดระบบการศึกษาของไทยและนานาชาติ รวมทั้งการระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลก สามารถสรุปประเด็นท้าทายต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในระยะ 15 ปีข้างหน้า ดังต่อไปนี้

1. สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society)

ประชากรสูงอายุในโลกจะเพิ่มขึ้นอีก 81.9 ล้านคน และการเป็นสังคมผู้สูงอายุของประเทศสำคัญๆ ในโลก ส่งผลกระทบต่อเคลื่อนย้ายกำลังคนข้ามประเทศ เกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรม ในขณะที่โครงสร้างการผลิตเปลี่ยนจากการใช้แรงงาน มาเป็น การใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีมากขึ้น ทำให้แนวโน้มในการพัฒนาคนมุ่งสร้างให้มีความรู้ ทักษะ และความชำนาญ ควบคู่ไปกับการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อใช้ทดแทนกำลังแรงงานที่ขาดแคลน ขณะเดียวกันประเทศที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุจะมีรายจ่ายด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น ทำให้งบประมาณสำหรับการลงทุนพัฒนาด้านอื่นๆ ลดลง (ที่มา : แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 : หน้า 3)

2. การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change)

ในช่วง 30 ปี ที่ผ่านมามีอุณหภูมิโลกสูงขึ้นโดยเฉลี่ย 0.2 องศาเซลเซียสต่อทศวรรษ ส่งผลให้สภาพภูมิอากาศแปรปรวน ก่อให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติบ่อยครั้ง และทวีความรุนแรง อาทิ แผ่นดินไหว ดินถล่ม ภูเขาไฟระเบิด อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง ไฟป่า ระบบนิเวศในหลายพื้นที่ของโลกอ่อนแอ สูญเสียพันธุ์พืชและสัตว์ พื้นผิวโลกเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ โดยเฉพาะการสูญเสียพื้นที่ชายฝั่งเนื่องจากระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น นำไปสู่การย้ายถิ่นของประชากรที่อยู่อาศัยบริเวณชายฝั่งทะเล รวมทั้งสร้างความเสียหายต่อโครงสร้างพื้นฐาน เขตท่องเที่ยว เขตอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนสูงบริเวณพื้นที่ชายฝั่ง โรคระบาดเพิ่มขึ้นก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพของประชากร รวมทั้ง การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืชจากสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง สร้างความเสียหายแก่ผลผลิตทางการเกษตรและธัญญาหารของโลก รวมทั้งกระทบต่อภาคสังคม อาทิ ความยากจน การอพยพย้ายถิ่น และการแย่งชิงทรัพยากร (ที่มา : แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 : หน้า 3)

3. ความต้องการพลังงาน

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพลังงานจากพืชพลังงาน จัดให้มีระบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่ใช้เป็นทั้งอาหารและพลังงาน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการใช้พลังงานชีวภาพที่เกี่ยวข้องกับภาคการผลิตและบริการ จัดให้มีกลไกกำกับดูแลโครงสร้างราคาของพลังงานชีวภาพ และปลูกจิตสำนึกในการใช้พลังงานชีวภาพอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า และการสร้างความมั่นคงด้านพลังงานด้วยการส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาด พัฒนาพลังงานทางเลือก และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในทุกระดับ (ที่มา : แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 : หน้า 13-14)

4. ความเพียงพอของอาหาร

ความต้องการพืชพลังงาน สินค้าเกษตร และอาหารมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการเพิ่มประชากรโลก แต่การผลิตพืชอาหารลดลงด้วยข้อจำกัดด้านพื้นที่ เทคโนโลยีที่มีอยู่ และการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างการผลิตพืชอาหารและพืชพลังงานในอนาคต ส่งผลให้ผลผลิตอาหารสู่ตลาดลดลง ไม่เพียงพอกับความต้องการของประชากรโลก หรือมีราคาสูงเกินกว่ากำลังซื้อโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศยากจน อาจนำไปสู่การเกิดวิกฤตอาหารโลก (ที่มา: แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559: หน้า 3)

5. ความปลอดภัยของอาหาร (Food Safety)

ประเทศไทยนับเป็นประเทศผู้ผลิตอาหารเพื่อบริโภคในประเทศและผลิตเพื่อส่งออกเป็นสินค้าสำคัญหลายชนิดหลายประเภทด้วยกัน แต่ทั้งนี้ประเทศไทยยังประสบกับปัญหาในความปลอดภัยของอาหารที่ผลิต ทั้งในเรื่องการปนเปื้อนของจุลินทรีย์ก่อโรค การตกค้างของสารเคมี สารปฏิชีวนะ และสารพิษ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในประเทศและต่อเศรษฐกิจของประเทศได้ (ที่มา: <http://www.lube999.com>)

6. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

การจัดตั้ง AEC ถือเป็นก้าวสำคัญในการร่วมมือกันของภูมิภาคอาเซียน นอกจากอาเซียนจะได้ประโยชน์จากการเป็นตลาดและฐานการผลิตร่วมกันแล้ว ยังเป็นการสร้างอำนาจต่อรองทางการค้าในเวทีการค้าโลกอีกด้วย สำหรับประเทศไทยนั้น การรวมกลุ่ม AEC เป็นผลดีต่อประเทศไทยอย่างแน่นอน เพราะอาเซียนเป็นภูมิภาคที่มีความใกล้ชิดกับไทยมากที่สุด ประกอบกับที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของไทยเอื้ออำนวยให้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในภูมิภาคนี้ ประกอบกับที่ผ่านมอาเซียนมีความสำคัญทางเศรษฐกิจต่อประเทศไทยทั้งด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว และมีแนวโน้มจะทวีบทบาทขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งสามารถสร้างโอกาสทั้งในภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้า บริการ และการลงทุน (<http://www.learners.in.th>)

7. เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology)

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งตอบสนองต่อการดำรงชีวิตของประชาชนมากยิ่งขึ้น ทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นาโนเทคโนโลยี เทคโนโลยีชีวภาพ และเทคโนโลยีเกี่ยวกับการทำงานของสมองและจิต ที่เป็นทั้งโอกาส หรือภัยคุกคามในการพัฒนา อาทิ การจารกรรมข้อมูลธุรกิจหรือข้อมูลส่วนบุคคล ประเทศที่พัฒนาเทคโนโลยีได้เข้าจะกลายเป็นผู้ซื้อและมีผลิตภาพต่ำ ไม่สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ และการเข้าถึงเทคโนโลยีที่ไม่เท่าเทียมกันของกลุ่มคนในสังคมทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนา จึงเป็นความท้าทายในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและลดความเหลื่อมล้ำ (ที่มา : แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 : หน้า 3)

8. เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy)

ปัจจุบันแนวคิด “เศรษฐกิจสร้างสรรค์” กลายเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของหลายประเทศ ไม่เว้นแม้แต่ในประเทศไทย ซึ่งรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับแนวคิดดังกล่าว โดยได้กำหนดเป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559 ซึ่งได้มีการระบุยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาประเทศ 7 ยุทธศาสตร์ โดยยุทธศาสตร์ที่ 4 “ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน” ที่ให้ความสำคัญกับพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ซึ่งครอบคลุมถึงการพัฒนารัฐกิจสร้างสรรค์ การพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ และการพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (ที่มา : แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 : หน้า 13)

9. แนวโน้มเทคโนโลยี

แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีชีวภาพ และนาโนเทคโนโลยี ของประเทศต่างๆ อยู่ที่ความพยายามในการสร้างรายได้เปรียบในเชิงการแข่งขันในเวทีการค้าโลก ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงขึ้นทุกขณะ หากประเทศใดไม่เตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อที่มีดমনของประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หนทางเดียวที่จะสามารถยืนหยัดอยู่ได้ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเพื่อการเอาชนะที่ทรงอำนาจยิ่ง ก็คือ การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีในด้านต่างๆ ที่จะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในประเทศ รวมทั้ง เพื่อทดแทนการนำเข้าทางเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ซึ่งจะทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศเปลี่ยนไปจากการพึ่งพาต่างประเทศมาเป็นการพึ่งตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับหลักการพัฒนาตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันจะทำให้ประเทศไทยสามารถดำรงอยู่ได้อย่างสมศักดิ์ศรี ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของประชาคมโลกในยุคโลกาภิวัตน์ (ที่มา : <http://www.baanjommyut.com>)

10. งบประมาณรัฐบาล

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเร่งรัดสร้างรายได้ของประชาชนเพื่อกระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง ควบคู่กับการเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน การลงทุนเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ การนำประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเป็นรูปธรรม การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจจากภาวะความผันผวนของเศรษฐกิจโลก โดยการพึ่งพาเศรษฐกิจในประเทศให้มากขึ้น และการน้อมนำแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการพัฒนาและจัดสรรทรัพยากรของประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน (ที่มา: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556: หน้า 2)

11. สถานการณ์การเมือง

จากการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าสถานการณ์ด้านการเมืองของไทยในปัจจุบันประสบปัญหาและมีความเสี่ยงในหลาย ๆ ด้านเนื่องจากการบริหารภาครัฐอ่อนแอ ไม่สามารถขับเคลื่อนการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อำนาจอธิปไตยเพื่อผลประโยชน์ของคนบางกลุ่ม ความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชนและระหว่างประชาชนกับประชาชนในบางพื้นที่มีช่องว่างมากขึ้น ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น แต่การมีส่วนร่วมตัดสินใจในระดับนโยบายมีน้อย เจ้าหน้าที่รัฐ ย่อหย่อนในการปฏิบัติตามหน้าที่ การบังคับใช้กฎหมายไม่จริงจัง ขณะที่ดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันชี้ให้เห็นว่า ยังคงมีการทุจริตประทุติมิชอบและไม่โปร่งใส นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมในมิติเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ซึ่งส่งผลให้สภาพการเมืองของไทยยังไม่มีเสถียรภาพและความมั่นคง มีผลกระทบต่อความเชื่อถือของต่างชาติที่มีต่อประเทศไทย (ที่มา : แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 : หน้า 5)

แผนพัฒนา มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555-2569)

MORE

กรอบแนวคิดในการพัฒนา

จากการศึกษาวิเคราะห์ประเด็นท้าทายต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของโลกและประชาคมโลก ผนวกกับการระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและแนวโน้มการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่ได้จากการระดมความคิดเห็นในเวทีต่างๆ ของผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้เห็นพ้องร่วมกันว่า มหาวิทยาลัยควรเป็นไปในทิศทางอันส่งเสริมและพัฒนาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อความยั่งยืนของประเทศชาติและโลก ทั้งนี้ได้มีการวิเคราะห์ถึงรากเหง้าของมหาวิทยาลัยที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน พบว่ามหาวิทยาลัยมีความเชี่ยวชาญทางด้านการเกษตร การส่งเสริมความรู้ ภูมิปัญญา และวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามไว้เป็นจำนวนมาก อีกทั้งได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยแวดล้อมภายนอกที่อาจส่งผลกระทบต่อมหาวิทยาลัยในอนาคต กอปรกับเห็นว่าเป็นแนวคิดการพัฒนาที่สอดคล้องกับตัวตนและทิศทางการพัฒนาของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาการพัฒนาแบบตะวันออกที่เน้นการพัฒนาจิตใจและการสร้างความสุขมากกว่าการพัฒนาด้านวัตถุ รวมทั้งแนวคิดการพัฒนาหลายประการซึ่งโดยสาระสำคัญแล้วล้วนแต่มุ่งไปในทิศทางอันก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นมิตรกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เหล่านี้เป็นที่มาของกรอบแนวคิดในการพัฒนามหาวิทยาลัยแม่โจ้ในระยะ 15 ปี ที่จะมุ่งไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งชีวิต

เส้นทางพัฒนา (Flagships)

Maejo Flagships to 2026

สังคมเกษตรอินทรีย์

แม่โจ้ :
มหาวิทยาลัย
แห่งชีวิต

สังคมสีเขียว

สังคมเชิงนิเวศ

การพัฒนามหาวิทยาลัยไปสู่เป้าหมายการเป็น มหาวิทยาลัยแห่งชีวิตนั้น ได้กำหนดเส้นทางยุทธศาสตร์การพัฒนา (Flagships) ออกเป็น 3 ช่วงระยะเวลา การพัฒนา ประกอบด้วย 1) มหาวิทยาลัยเกษตรอินทรีย์ 2) มหาวิทยาลัยสีเขียว 3) มหาวิทยาลัยเชิงนิเวศ ซึ่งทั้ง 3 ช่วงระยะการพัฒนา ตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวคิดเดียวกัน หากแต่ให้ความสำคัญในมิติที่ต่างกัน ดังนี้คือ

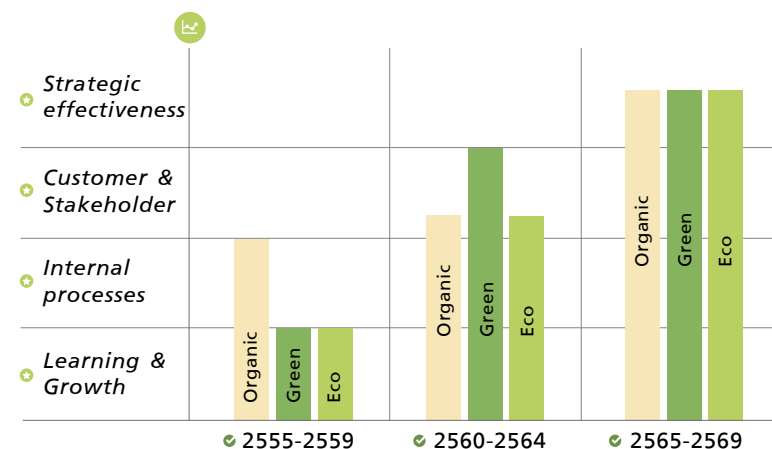
ในการดำเนินการเกษตร มุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยเกษตรอินทรีย์ คือ เป็นการเกษตรที่ เคารพและเป็นมิตรกับธรรมชาติ ลด ละ เลิกการใช้สารเคมี มีการใช้เทคโนโลยีอย่าง ถูกต้องและรับผิดชอบ

ในด้านการกายภาพ ชุมชน และสิ่งแวดล้อม มุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว โดยการปรับปรุงโครงสร้างทางกายภาพ และรักษาสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยและชุมชน ให้มีความสมดุลกับธรรมชาติ รวมทั้งการพัฒนาศาสตร์และองค์ความรู้เพื่อความยั่งยืน ของชุมชน ประเทศชาติ และโลก

ในภาพรวมของการพัฒนามหาวิทยาลัยทุกด้าน มุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัย เชิงนิเวศ ซึ่งหมายถึง การพัฒนาที่สร้างความสมดุลในการอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับ ธรรมชาติอย่างสมบูรณ์แบบและยั่งยืน คำนึงถึงความสุขที่แท้จริงของมนุษย์ การพัฒนา จิตใจ และการสร้างจิตสำนึกที่ดีงามแก่นักศึกษาและบุคลากร

Maejo :
University of Life

การขับเคลื่อนการพัฒนามหาวิทยาลัยแม่โจ้

ในการมุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งชีวิต ภายใต้เส้นทางยุทธศาสตร์ การพัฒนา ทั้ง 3 ช่วงระยะการพัฒนา อันประกอบด้วย มหาวิทยาลัยเกษตร อินทรีย์ (Organic University) มหาวิทยาลัยสีเขียว (Green University) และ มหาวิทยาลัยเชิงนิเวศ (Eco University) ทั้งนี้มหาวิทยาลัยจะดำเนินการทั้ง 3 ส่วน ไปพร้อมกัน หากแต่ให้ความสำคัญในแต่ละช่วงการพัฒนาที่แตกต่างกัน ดังนี้คือ

MORE

30 ยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยแม่โจ้ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555–2569)

๑ ความหมายของเกษตรอินทรีย์โดยทั่วไป (Organic Agricultural)

เป็นเกษตรที่เน้นการใช้อินทรีย์วัตถุ ไม่ใช้ปัจจัยการผลิตที่เป็นวัสดุสังเคราะห์ ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการปรับปรุงบำรุงดิน การเพาะปลูก กระบวนการชีวภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพ การเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินในระยะยาว ลดมลพิษทั้งดิน น้ำ และอากาศให้เหลือน้อยที่สุด ใช้ทรัพยากรทดแทนหมุนเวียนวัสดุที่เหลือใช้จากฟาร์ม และดูแลผลผลิตด้วยความระมัดระวัง

๑ นิยามมหาวิทยาลัยเกษตรอินทรีย์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ (Organic University)

เป็นการเกษตรที่กลับคืนสู่เกษตรธรรมชาติ ไม่ใช้การปฏิเสธรสารเคมีหรือเทคโนโลยีโดยสิ้นเชิง หากแต่หมายถึงการลด ละ เลิก ใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม และรับผิดชอบ โดยยึดหลักทางสายกลาง มีเหตุผล พอเพียง ไม่เป็นอันตรายต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

๑ เป้าหมายหลัก (Goals)

๑ ด้านวิชาการและการผลิตบัณฑิต

1. มีหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเกษตรอินทรีย์ ทั้งหลักสูตรระยะสั้น ระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา
2. ผลิตบัณฑิตด้านเกษตรอินทรีย์
3. มีรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับเกษตรอินทรีย์
4. บัณฑิตทุกคนมีความรู้พื้นฐานด้านเกษตรอินทรีย์

๑ ด้านการวิจัยและบริการวิชาการ

1. มีผลงานงานวิจัยและนวัตกรรมด้านเกษตรอินทรีย์
2. มีองค์ความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ
3. มีบุคลากรที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเกษตรอินทรีย์ครอบคลุมทุกด้าน ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ
4. มหาวิทยาลัยมีพื้นที่ต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจร (ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ การเพาะปลูก การป้องกันศัตรูพืช และการตลาด ฯลฯ)
5. เป็นผู้นำเกษตรกรในการปรับเปลี่ยนระบบมาผลิตเกษตรอินทรีย์มากขึ้น
6. มหาวิทยาลัยสามารถสนับสนุนปัจจัยการผลิตเกษตรอินทรีย์ เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย และองค์ความรู้ให้เกษตรกรสามารถผลิตใช้เอง

๑ ด้านกายภาพและบริหารจัดการ

1. มีโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมต่อการเป็นแหล่งเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ เช่น ร้านอาหารอินทรีย์ ร้านค้าอินทรีย์ ฟาร์มต้นแบบเกษตรอินทรีย์ โรงปุ๋ยอินทรีย์ ฯลฯ
2. นักศึกษาและบุคลากรมีจิตสำนึกในการบริโภคอาหารปลอดภัย
3. แม่โจ้เป็นศูนย์ประสานงานหลักของเครือข่ายด้านเกษตรอินทรีย์ในอาเซียน
4. มีระบบฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์ที่ครอบคลุมและเป็นปัจจุบัน

๑ กลยุทธ์การพัฒนา (Strategies)

1. จัดตั้งศูนย์ประสานงาน Organic University
2. ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์
3. พัฒนาหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรฝึกอบรม และรายวิชาด้านเกษตรอินทรีย์
4. พัฒนานักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญด้านเกษตรอินทรีย์
5. สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ นวัตกรรมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจร
6. สร้างเครือข่ายและเป็นผู้นำด้านเกษตรอินทรีย์ในระดับชาติ และนานาชาติ
7. สร้างความอุดมสมบูรณ์แก่ดิน น้ำ และสิ่งแวดล้อมในระยะยาว
8. สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการบริโภคอาหารปลอดภัยแก่นักศึกษา บุคลากรและชุมชน โดยการสร้างร้านอาหาร และร้านค้าเกษตรอินทรีย์ ภายในและรอบมหาวิทยาลัย
9. พัฒนาระบบตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์
10. พัฒนาพื้นที่ต้นแบบเกษตรอินทรีย์วิถีล้านนา และ Organic Smart Farm โดยมีระบบหมุนเวียนทรัพยากรภายในมหาวิทยาลัย
11. พัฒนาฐานข้อมูลและเว็บไซต์เกษตรอินทรีย์
12. สร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายในและภายนอก เช่น สถาบันการศึกษา ท้องถิ่น จังหวัด กระทรวง และหน่วยงานภาคเอกชน ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เกษตรอินทรีย์ของชาติ

NEXT

[MORE](#)

34 ยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยแม่โจ้ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555–2569)

▶ เป้าหมายหลัก (Goal)

ยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยแม่โจ้ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555–2569) 35

๘ ด้านการวิจัยและบริการ

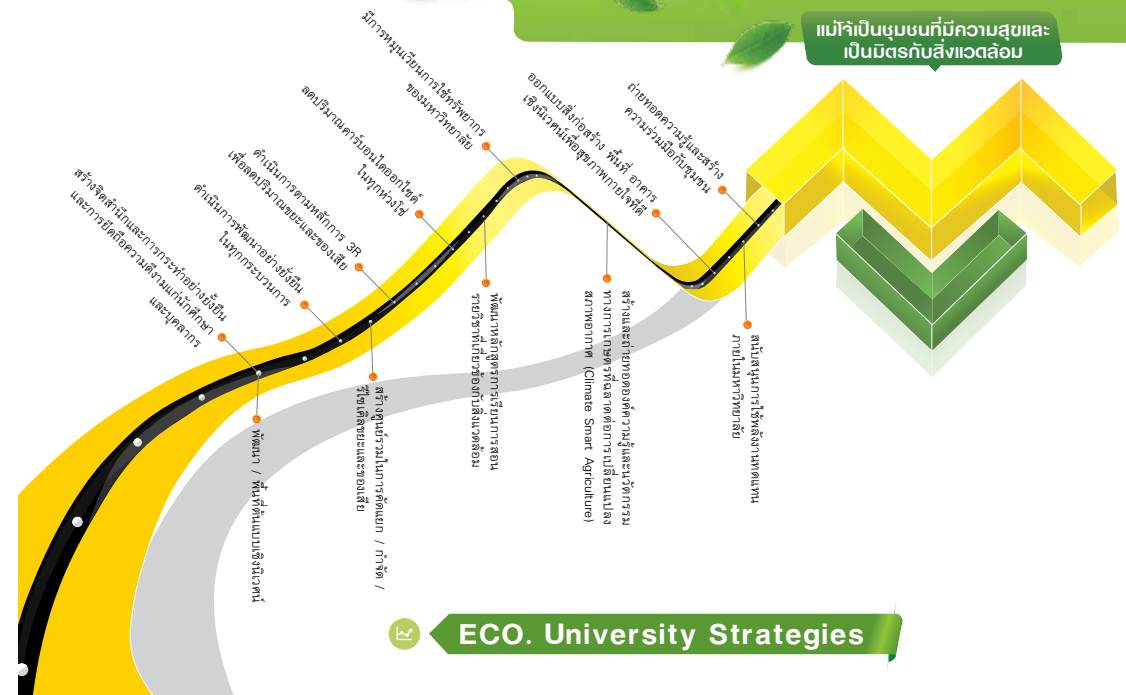
1. มีผลงานวิจัยและนวัตกรรมด้านพลังงานทดแทน และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
2. มหาวิทยาลัยแม่โจ้เป็นต้นแบบชุมชนสีเขียว และเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชนภายนอก

๘ ด้านกายภาพและการบริหาร

1. มีโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับ Green University เช่น พื้นที่ทางเท้า เส้นทางจักรยาน ที่จอดรถรวม และการออกแบบอาคารสีเขียว
2. ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในทุกห่วงโซ่อุปทาน
3. มีการใช้พลังงานทดแทนภายในมหาวิทยาลัย
4. ลดปริมาณของเสีย (waste-reduction) ให้เหลือน้อยที่สุด
5. ได้รับการจัดอันดับเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว

๘ กลยุทธ์การพัฒนา (Strategy)

1. จัดทำผังแม่บทมหาวิทยาลัยสีเขียวและปรับโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ทางจักรยาน ทางเดิน ที่จอดรถ และเพิ่มพื้นที่สีเขียว
2. พัฒนานักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทน
3. พัฒนามหาวิทยาลัยให้ปลอดภัย บำรุงรักษาเสถียรภาพ สถานะบัณฑิต และแหล่งบ่มเพาะ
4. ลดปริมาณขยะ และของเสียทุกชนิดภายในมหาวิทยาลัย
5. ลดการใช้พลังงาน และส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน
6. ลดปริมาณรถยนต์และจักรยานยนต์ ส่งเสริมการเดิน ใช้จักรยาน และรถสาธารณะ
7. พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม
8. พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทน
9. สร้างแม่โจ้ให้เป็นชุมชนสีเขียว (Green Society)
10. สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักศึกษา บุคลากร และชุมชน
11. พัฒนาพื้นที่ต้นแบบ "Green Campus" แบบครบวงจร
12. ลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทุกห่วงโซ่อุปทาน

๑ ความหมายของการพัฒนาเชิงนิเวศ (Eco Development)

เป็นการพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Eco Friendly) เป็นมิตรต่อโลก (Earth Friendly) โดยการมีมาตรฐานต่อสิ่งแวดล้อมสูง (Zero Carbon) ปลอดภัย (Zero Waste) มีการหมุนเวียนใช้ทรัพยากรดิน น้ำ และพลังงาน (Reuse, Reduce, Recycle) อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน รวมทั้งการออกแบบสิ่งก่อสร้าง อาคาร และชุมชนเชิงนิเวศ เพื่อสุขภาพกายใจที่ดี การผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน การมีจิตสำนึกและการกระทำอย่างยั่งยืน

๑ นิยามมหาวิทยาลัยเชิงนิเวศของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ (Eco University)

เป็นมหาวิทยาลัยที่สร้างความสมดุลในการอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติอย่างสมบูรณ์แบบและยั่งยืน โดยคำนึงถึงความสุขที่แท้จริงของมนุษย์ การพัฒนาจิตใจ และการสร้างจิตสำนึกก่อนดึงมาให้นักศึกษาและบุคลากร

๑ เป้าหมายหลัก (Goal)

๑ ด้านวิชาการและผลิตบัณฑิต

1. มีหลักสูตรและวิชาเรียนที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศวิทยาและเทคโนโลยีการเกษตรที่ทันสมัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
2. บัณฑิตของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นผู้มีจิตใจที่ดีงาม รักสิ่งแวดล้อม และมีความสุข

๑ ด้านการวิจัยและบริการ

1. มีผลงานวิจัยและนวัตกรรมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และฉลาดต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Smart Agriculture)
2. สามารถชี้นำสังคมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและความยั่งยืนได้

๑ ด้านกายภาพและการบริหาร

1. มีอาคารหรือพื้นที่เชิงนิเวศต้นแบบ (Eco Building / Smart Farm)
2. มีนโยบายให้การพัฒนากายภาพ เพื่อรองรับการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข และสร้างสุขภาวะให้กับนักศึกษาและบุคลากร
3. มีพื้นที่แห่งการเรียนรู้ให้นักศึกษาทุกๆ ขณะที่นักศึกษาใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยอย่างมีความสุข
4. มีการหมุนเวียนใช้ทรัพยากรดิน น้ำ และพลังงาน (Reuse, Reduce, Recycle) อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๑ กลยุทธ์การพัฒนา (Strategy)

1. ส่งเสริมให้เกิดการหมุนเวียนใช้ทรัพยากรภายในมหาวิทยาลัย
2. จัดกิจกรรมเพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีงาม และการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขแก่นักศึกษาและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง
3. สร้างศูนย์รวมในการคัดแยก กำจัด รีไซเคิลขยะและของเสีย
4. กำหนดนโยบายและกิจกรรมในการลดการใช้พลังงานภายในมหาวิทยาลัย
5. ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานดำเนินการตามหลักการ 3R เพื่อลดปริมาณขยะและของเสีย
6. พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน รายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน
7. ถ่ายทอดความรู้และสร้างความร่วมมือกับชุมชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
8. สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรมทางการเกษตรที่ฉลาดต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ (Climate Smart Agriculture)
9. ออกแบบสิ่งก่อสร้าง พื้นที่ อาคารเชิงนิเวศเพื่อสุขภาพกายใจที่ดี
10. พัฒนาพื้นที่ต้นแบบหรืออาคารนำร่องเชิงนิเวศ (Eco Building / Smart)

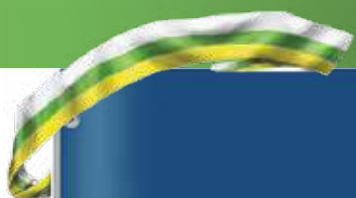

ECO. University Strategies

FLAGSHIPS

GOALS

STRATEGIES

มหาวิทยาลัยแม่โจ้:

63 หมู่ 4 ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย
จังหวัดเชียงใหม่ 50290

MAEJO UNIVERSITY:

63 Chiang Mai-Phrao Road,
Tambon Nongharn Sansai District,
Chiang Mai, Thailand

Tel +6653-873-046-7

Fax +6653-873-042

